

Jag vill ett försvar, som betryggar vårt fosterlands politiska sjelfständighet. Fördenskull vill jag icke upphäfvandet af det nu ordnade och bestående, utan att veta att vi i dess ställe erhålla eller ega ett nytt, som icke blott ingifver tillräckliga garantier, utan så vidt möjligt är, jemväl öfverensstämmer med det Svenska folkets lynne och karakteristiska egenskaper. Innan man derföre allt för mycket hängifver sig åt grundsatserna för andra länders försvarsväsende, tror jag derför att man, så vidt görligt är, företrädesvis bör taga i öfvervägande förhållanden, som redan vunnit mångårig burskap inom vårt eget land. På grund häraf får jag såsom min motion upptaga och framställa den s. k. Gotländska konventionen af den 5 Februari 1811, naturligtvis med de tillägg och förändringar, som sedermera kunnat tillkomma och vunnit krigserfarenhet vidare kan gifva vid handen.

Jag har äran att bifoga en rörande denna konvention särskildt utgifven brochyr, upptagande äfven sjelfva konventionen.

C. F. Ridderstad.

N:o 241.

Af Herr C. F. Ridderstad: Derom att Riksdagen måtte till Kaptenen John Ericson aflåta en tacksägelse-skrifvelse.

Det ligger i naturen hos hvarje folk att med uppmärksamhet, ja med stolthet och aktning följa hvarje landsman, som på utländsk botten ärorikt och hedrande häfdar sitt fosterlands anseende och namn.

Vid början af detta århundrade föddes i Wermland John Ericson.

Son af en mindre bemedlad grufarbetare innebar framtiden för honom — efter vanligt mått att se — ingenting ovanligt.

Såsom framstående vetenskapsman, såsom mekaniskt snille af första ordningen, såsom uppfinnare af mångfaldiga, inom den praktiska världen nya och gagnande medel, riktande samhällenas utveckling och menniskoandens kraft, intager han icke dess mindre i närvarande stund en af samtiden så väl högt uppbur som lysande ställning. Resultaterna af hans snilles djerfva verksamhet tillhör världen, hans namn tidehvarfvet, hans ära fosterlandet.

Det kan icke vara min afsigt att upptaga Kammarrens dyrbara tid med en fullständigare utredning af den verksamhet, som på en och samma gång bildar underlaget till det utmärkta i hans personlighet och medborgarekronan kring hans namn.

Alla hafva vi oss emellertid väl bekant, att sjöbyggnadskonster med honom börjat — man kan med få ord säga — en ny tideräkning. Det var John Ericsons propeller, som icke blott gjorde ångfartygen fullt lämpliga till örlogstjenst, utan gaf åt hela den ångande handelsflottan förökad snabbhet och styrka; det var vidare hans flytande batterier, hans monitorer, som då de för frihetens sak kämpande Amerikanska fristaterna bäst behöfde det, på en gång, nästan såsom genom ett underverk, bröt stafven öfver förgångna tiders sjöbyggnadssystem och dermed jemväl tillskyndade sjövapnet förut icke anade, nya tillgångar.

Följer man den afslutade stora tvekampen emellan de Amerikanska Nord- och Sydstaterna, så möter oss der på dess mest glänsande blad John Ericsons namn. Det var verktyg, skapade af hans rastlöst arbetande uppfinningsförmåga, som afskar Sydstaterna från hafvet samt sålunda ej blott omöjliggjorde hvarje deras anfall på Nordstaternas kuster utan äfven instängde dem inom sig sjelfva.

Kongressen i Washington aflät också 1862 till honom en tacksägelseadress för de tjänster han gjort republiken genom att med sin "monitor" hafva frälsat Förenta Staternas flotta den 9 Mars samma år. — Lagstiftande församlingen i staden New-York aflät likaledes till honom en liknande tacksägelse-skrift.

Men de stora uppfinningar han gjort hafva äfven kommit oss till godo.

Utan att propellern och monitor-systemet funnits, hade vid sednaste riksdag Kongl. Maj:t icke kunnat föreslå och Rikets Ständer icke antagit det sjöförsvars-system, som genom att på ett lyckligt sätt lämpa sig för vårt kustförsvär ökar — efter hvad det vill synas, — vårt lands politiska trygghet.

Men John Ericsons snillrika uppfinningar hafva ej blott kommit oss såsom hela den öfriga världen till godo; från andra sidan Atlanten ritälskar han ännu i dag särskildt för sitt gamla fosterland. Omtänksamt arbete och stora uppoffringar ådagalägga det. Sålunda skänkte Ericson fäderneslandet genast efter monitorernas konstruktion fullständiga ritningar öfver desamma, hvarjemte han gång efter annan sedermera skickat vår Regering ritningar och beskrifningar på alla de förbättringar, som den Amerikanska krigserfarenheten föranledt. Men ej nog härmed. År 1865 skänkte han fäderneslandet tvänne Amerikanska femton-tums kanoner; de gröfsta och kraftigaste kanoner, som man ännu då kände. Hvarje kula väger 460 skålpund och hvarje kanon 44,000 samma vikt. Denna klass kanoner hade under det Amerikanska kriget varit hårdt pröfvad och dervid visat sig göra en förfärlig verkan såväl mot de fiendliga pansarfartygen som mot fiendens fältverk och landtrupper. Hvarje kanon kostade honom i Amerika öfver 22,000 Riksdaler, således båda tillhopa mera än 44,000 Riksdaler Riksmynt. Som allmänt bekant

är, har John Ericson vidare till fäderneslandet hemsändt en ny modell till pansarbåt, afsedd för våra inre farvatten, men ändock armerad med en gröfre kanon än som finnes på någon engelsk eller fransysk pansar-fregatt; en kanon, som dessutom finnes skyddad af ett pansar, som är tjockare och starkare än nyssnämnda fregatter. — Härjemte har han till Regeringen aflemnad värdefulla ritningar och modeller på af honom konstruerade nya fästningslavetter, och slutligen, efter hvad jag med visshet tror mig känna —, i dessa dagar, förslag och ritningar till ett af honom konstrueradt nytt armévapen, en sorts kanon, om jag så får uttrycka mig, till häst, om hvars krigsduglighet, efter hvad som säges, fackmännen lära vänta sig ganska mycket.

Att Svenska Regeringen icke lemnat utan tacksamt erkännande den varma och uppoffrande fosterlandskärlek, som den suillrike mannen ådagalagt, säger sig sjelft. Men männe icke Riksdagen, i likheten med kongressen i Washington och den lagstiftande församlingen i New-York, äfven borde hembära honom ett bevis af erkännande.

Då man hedrar förtjensten, hedrar man äfven sig sjelf. Så tänkte man helt säkert i Amerika, då man der voterade tacksägelse-adressen. Männe vi icke böra tänka på enahanda sätt?

Visserligen har ej John Ericson gjort något för att dermed vinna yttre ärebetygelser, sådan är ej hans karakter. Han har arbetat för sakens skull, sjelf en monitor, ledd af sin inre jernvilja. Men icke dessmindre föreställer jag mig att ingen belöning skulle vara för hans hjerta dyrbarare och kärare, än en vänlig helsning från hans gamla fosterland.

Med anledning af hvad jag här haft äran andraga, tillåter jag mig föreslå, att Riksdagen täcktes sasom en gärd af aktning för John Ericsons förtjenster ej blott i allmänhet utan särskildt om fäderneslandet, besluta att till honom aflåta en *tacksägelse-skrifvelse*.

Jag anhåller om remiss härå, vare sig till särskildt eller tillfälligt Utskott, allt efter som Kammaren sjelf behagar bestämma.

C. F. Ridderstad.